

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 558/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom Mgr. Richardom Karkóom, Advokátska kancelária, Sad na Studničkách 32, Žilina, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1, čl. 49 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XVI/2 Pz 46/15/1000 a postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. VII/2 Gv 206/10/1000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1, čl. 49 ods. 1

a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. a) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) v konaní vedenom pod sp. zn. XVI/2 Pz 46/15/1000 a postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „špeciálna prokuratúra“) v konaní vedenom sp. zn. VII/2 Gv 206/10/1000. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 18. augusta 2015.

Zo sťažnosti a z pripojených listinných dôkazov vyplýva, že proti sťažovateľom bolo 8. augusta 2012 vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin podvodu v spolupáchateľstve podľa § 20 a § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona. Sťažovatelia už v sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia namietali inter alia, že škoda vyčíslená vyšetrovateľom je desaťnásobne premrštená, čo znamená, že dozor nad prípravným konaním nie je príslušná realizovať špeciálna prokuratúra. Uznesením špeciálnej prokuratúry č. k. VII/2 Gv 206/10-87 z 11. októbra 2012 bola sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá, pretože je *„na mieste sa stotožniť s argumentáciou obvinených o stanovení výšky škody, ktorá zatiaľ nie je konečná, preto presná výška škody bude predmetom ďalšieho dokazovania, nič to však nemení na správnosti právnej kvalifikácie skutku a ani na vecnej príslušnosti orgánov činných v trestnom konaní“*. Následným prípisom špeciálnej prokuratúry č. k. VII/2 Gv 206/10-112 z 23. januára 2013 bolo sťažovateľom oznámené, že ich podnet na zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku nie je dôvodný.

Potom, ako znaleckým posudkom bola výška škody ustálená v sume 4 468 040 € (oproti sume 43 160 000 € uvedenej v uznesení o vznesení obvinenia), sťažovatelia 11. decembra 2014 požiadali o preskúmanie postupu vyšetrovateľa s tým, aby ich trestná vec bola vylúčená na samostatné konanie, nad ktorým by vykonával dozor zákonný prokurátor, teda vecne príslušný prokurátor, ktorým podľa ich názoru nie je prokurátor špeciálnej prokuratúry.

Prípisom špeciálnej prokuratúry č. k. VII/2 Gv 206/10/1000-349 zo 7. apríla 2015 bolo oznámené, že hoci sťažovatelia majú byť účastní na páchaní len jedného zo skutkov pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 221 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona s výškou škody 4 468 040 € pri súhrnnej škode 8 086 570 €, súhrnná výška škody je tou rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá zakladá analogickú pôsobnosť špeciálnej prokuratúry podľa § 14 písm. k) Trestného poriadku. Pre určenie tejto pôsobnosti je rozhodujúci v tomto ustanovení uvedený trestný čin, a nie účasť jednotlivých obvinených na ňom.

Prípisom generálneho prokurátora č. k. XVI/2 Pz 46/15/1000-5 z 23. júna 2015 boli sťažovatelia informovaní, že sa tento stotožňuje so stanoviskom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreným v inej trestnej veci (uznesenie sp. zn. 2 To 10/2012 zo 4. júna 2013), podľa ktorého ak sa pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu ustanovená v § 14 Trestného poriadku vzťahuje na pokračovací trestný čin, vzťahuje sa na každý jeho čiastkový útok, ktorý je predmetom podanej obžaloby. Personálne sa teda vzťahuje okrem páchatel'a na každého spolupáchatel'a alebo účastníka na ktoromkoľvek čiastkovom útoku takého činu. To platí aj vtedy, keď pri samostatnom posúdení účasti dotknutej osoby na prejednávacom pokračovacom trestnom čine by pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu vo vzťahu k predmetnému skutku (čiastkovému útoku pokračovacieho trestného činu) nebola daná. To zároveň znamená, že je daná aj pôsobnosť špeciálnej prokuratúry vo vzťahu k sťažovateľom.

Sťažovatelia s uvedeným vybavením ich žiadosti nesúhlasia. Sú toho názoru, že trestné konanie je voči nim vedené nezákonne, keďže nad vyšetrovaním vykonáva dozor v prípravnom konaní zjavne vecne nepríslušný prokurátor. Vecná príslušnosť trestného súdu, a teda aj dozorujúceho prokurátora sa odvodzuje nie od skutku, zo spáchania ktorého sú sťažovatelia obvinení, ale od skutku, z ktorého obvinení nie sú (sú z neho obvinené iné osoby ako spolupáchatelia). Orgány činné v trestnom konaní tak odmietajú úplne základný predpoklad zákonne vedeného trestného procesu, podľa ktorého obvinený má byť vyšetrovaný podľa toho, čo mal práve on spáchať (čo je mu kladené za vinu), a nie podľa toho, čo mal spáchať niekto iný.

Sťažovatelia podľa vlastného názoru už nemajú možnosť namietať porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru inde, ako na ústavnom súde, a preto žiadajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] (...) a [REDAKOVANÉ] (...) podľa čl. 46 ods. 2, čl. 48 ods. 1, čl. 49 ods. 1, 50 ods. 3 Ústavy SR, a čl. 6 ods. 1, čl. 6 ods. 3 písm. a. a c. Dohovoru postupom Generálneho prokurátora SR v konaní č. XVI/2 Pz 46/15/1000 a Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR v konaní č. k. VII/2 Gv 206/10/1000 porušené bolo.

2. Ústavný súd SR nariaďuje Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR, aby opätovne rozhodol o žiadostiach o preskúmanie postupu policajta obhajcu [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zo dňa 11.12.2014 a žiadosti o vylúčenie veci na samostatné konanie obhajcu [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] zo dňa 11.12.2014.

3. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky je povinná zaplatiť sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia na účet advokáta Mgr. Karkó Richarda (...) do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Z argumentácie sťažovateľov vyplýva, že považujú prípravné konanie za postihnuté procesnou chybou spočívajúcou v tom, že nad postupom vyšetrovania vykonáva dozor špeciálna prokuratúra, hoci podľa presvedčenia sťažovateľov by to mala robiť miestne príslušná okresná prokuratúra.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou 8 rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Podľa § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku pri predbežnom prejednaní obžaloby súd obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä že boli porušené ustanovenia zabezpečujúce práva obhajoby.

Z pohľadu ústavného súdu treba konštatovať, že pokiaľ bude na sťažovateľov po skončení prípravného konania podaná obžaloba, budú môcť, a to či už v rámci preskúmania obžaloby podľa § 241, alebo v rámci predbežného prejednania obžaloby podľa § 244 Trestného poriadku, namietať, že v prípravnom konaní došlo k závažnej procesnej chybe

spočívajúcej v tom, že dozor nad vyšetrovaním nevykonávala vecne a miestne príslušná zložka prokuratúry.

V uvedenom prípade bude úlohou príslušného všeobecného súdu predovšetkým si ozrejmiť, či môže vôbec skúmať otázku vecnej a miestnej príslušnosti orgánov prokuratúry pri vykonávaní dozoru nad vyšetrovaním v prípravnom konaní alebo či toto oprávnenie prislúcha výlučne len orgánom prokuratúry, teda v konečnom dôsledku Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

Ak dospeje všeobecný súd k záveru, že je oprávnený skúmať otázku vecnej a miestnej príslušnosti orgánov prokuratúry pri vykonávaní dozoru nad vyšetrovaním v prípravnom konaní, potom bude musieť posúdiť vecnú opodstatnenosť námietky sťažovateľov, teda samotnú nastolenú spornú otázku príslušnosti špeciálnej prokuratúry. V prípade, že dospeje k záveru o nedostatku príslušnosti špeciálnej prokuratúry v danej veci, bude musieť ďalej posúdiť, či takéto procesné pochybenie v rámci prípravného konania možno považovať za závažnú procesnú chybu v zmysle § 241 ods. 1 písm. f), resp. § 244 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Napokon, ak dospeje k záveru, že došlo k závažnej procesnej chybe, podanú obžalobu odmietne a vec vráti prokurátorovi.

Možno konštatovať, že sťažovatelia budú mať v prípade podania obžaloby proti nim možnosť domáhať sa ochrany označených práv pred všeobecnými súdmi. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu v danej fáze konania.

Ústavný súd považuje napokon kvôli úplnosti za potrebné ešte dodať, že ak nedôjde k podaniu obžaloby na sťažovateľov (trestné stíhanie bude voči nim zastavené), vôbec nebude prichádzať do úvahy ústavnoprávne relevantná námietka porušenia ich označených práv, keďže budú v konaní vzhľadom na jeho výsledok úspešní.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2015